

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

De Sacramentis In Genere

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

XXI. Idem probatur ex Patribus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53925](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53925)

et ponam in eis signum, &c. Quamuis enim per hoc signum possit intelligi signum crucis, aut aliquid aliud, tamen non repugnat, si dicamus intelligi characterem: præsertim cum videamus Paulum loqui de signo quodam spiritali in eorum & oporteat Scripturam exponere per Scripturam, cum id fieri potest.

Aliqui addunt aliam figuram ex eod. 12. ubi signantur pedes, & superliminaria sanguine agni; & vaticinium Ezechielis *Signa Thau in frontibus gemerum, & dolentium.* Sed hæc loca non sunt ad rem. Nam exponuntur à Patribus de signo crucis, quod inscribitur in fronte, & rectè: nam Ezechiel nominat frontem, & idem significat superliminare, quod est in porta domus id, quod est frons in homine. Vnde etiã Apoc. 7. videtur tur similis obsignatio, etiam nominatur frons; *Donec signemus seruos Dei nostri in frontibus eorum.* Et præterea in uno quo loco dicuntur saluari omnes signati, & nulli non figuratur saluari: quod certè non conuenit characteri; multi enim cum characterem damnabuntur, & multi sine characterem saluabuntur. At omnes saluantur, qui signantur, Christi cruce sanguinis id est, quibus applicatur meritum crucifixi, cuius figura est signum crucis; & nulli saluantur quibus hoc meritum non applicatur. Vide de his locis Cyprianum tract. contra Demetrianum Hieronymum in cap. 9. Ezech. Gaudentium tract. in Exod.

CAPVT XXI.

Idem probatur ex Patribus.

DIONYSIVS AREOPAGITA libro de Eccles. hierat. cap. 2 par. 1 dicit, Baptisimum formare hominem ad alia suscipienda Sacramenta. Illam formationem vocamus nos characterem. Idem par. 3, de eo qui baptizatur, ita loquitur: *Hunc inquit, diuina Maiestas sui consortium intus admittit, eiq. lucem suam perinde ac signum aliquod tradit,*

CYRILLVS Hierosolymitanus in præfatione Catecheseon, describens Baptisimum per effectus eius, vocat regenerationem, remissionem peccatorum, signaculum sanctum & indelebile. Item Catechesi. 4. *Spiritus sanctus, inquit, tempore Baptismi animam tuam obsignat.* & Catechesi 16. *Hic, inquit, ad bo-*

ad hodiernam usq; diem obsignat animas in Baptismo. Vide etiam Catechesim 17.

BASILIVS oratio. 13. quæ est exhortatio ad Baptismum: *Deus, inquit, sub se militantibus dat resseras, &c.* Et infra: *Quomodo vendicabit te Angelus sibi, quomodo eripiet ex hostibus, si non agnouerit signaculum?* Et infra: *Thessaurus non obsignatus facile diripitur à furibus: ouis non signata, citra periculum insidias appetitur:* & infra definiens Baptismū per suos effectus, vocat signaculum inuiolabile.

Gregorius NAZIANZENSIS oratione in sanctum lauacrum, simili phrasi dicit, Baptismum esse sigillum, quo cōseruantur fideles, & quo tanquam signo cognoscimur esse Dei possessio.

CHRYSOSTOMVS hom. 2. in episto. ad Ephes. *Porro idem, inquit, caractere Spiritus sancti nos insigniuit* Et infra: *Signati sunt etiam Israelitæ, sed Circumcisionis nota. ut pecora, nos autem ut filij signati sumus Spiritu sancto.* & homil. 14. nos dicit esse signatos, ut gregem Dominicum.

EPIPHANIVS hæres. 8. quæ est Epicureorum, postquam dixerat, Circumcisionem fuisse carnalem abscissionem, & carnale signaculum, subiungit de Baptismo: *Circumcidit nos à peccatis, & obsignat in nomine Dei.* & hæres. 30. vocat Baptismum signaculum Christi.

AMBROSIVS lib. 1. de Spiritu sancto. cap. 6. *Spiritu, inquit, signamur, ut splendorem, atq; imaginem eius, & gratiam tenere possimus: quod est vniq; spirituale signaculum.* Item de ijs, qui initiantur misterijs, cap. 7. *Repete, inquit, quia accepisti signaculum spirituale.*

AVGVSTINVS lib. de Baptismo, cap. 1. dicit in generali Concilio hoc approbatum: *Satis, inquit, eluxit pastoribus Ecclesie Catholice toto orbe diffusa, per quos postea plenarij Concilij auctoritate; originalis consuetudo firmata est, & ouem, quæ foris errabat, & Dominicum characterem à fallacibus depredatoribus suis foris acceperat, venientem ad Christiane unitatis salutem ab errore corrigi, à captiuitate liberari, à vulnere sanari characterem tamen Dominicum in ea agnosci potius, quàm improbari.* Vide eundem epist. 23. 50. & 204 tractat. 5. & 6. in Ioannem, lib. 2. contra epistol. Parmeniani, cap. 13. lib. 2. contra literas Petil. cap. vlt. lib. 1. contra Cresconium, cap. 30. & tract. 5. in epist. Ioan. Similia vide apud Theodo-

terum in cap. 1. 2. ad Cor. Haymonem, Primasium, Anselmum, Theophylactum, Oecumenium in 1. & 4. ad Ephes. Damascenum lib. 4. de fide, cap. 10.

Ad hæc loca solùm responderi posset, à Patribus non dari characterem, seu signaculum id, quod nos dicimus, sed externum symbolum. Nam AVGVSTINVS in sermon. de gen. cum Emerito tria dicit, quæ videntur valde favere huic locutioni. PRIMO dicit, exterius characterem cognosci, & apertum approbari. SECUNDO dicit, quod si Donatus in nomine Donati baptizaretur, Donati characterem infigeret. certe Donati character in anima infixus nullus esse potest. TERTIO dicit, characterem esse ipsam inuocationem Trinitatis, quæ fit in Baptismo: *Attendo, inquit, fidem in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Iste est character Imperatoris mei: de isto caractere militibus suis, vel potius comitibus suis, ut hunc imprimerent eis, quos cõgregabant castris eius, præcepit, dicens: Ite, baptizate gentes in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti.*

RESPONDEO, characterem apud Augustinum, & alios Patres, non posse esse externum symbolum, seu Sacramentum. Nam PRIMO Patres dicunt, hoc signaculum esse in anima non in corpore, vt Cyrillus; vel esse spiritale vt, Ambrosius opponunt cauteiro Circumcisionis, quod erat in corpore. Epiphanius, & Chrysostomus; vel denique esse quandam consecrationem. vt Augustinus lib. 2. contra epist. Parmen. cap. 13. Et certe anima consecratur propriè, non corpus, iuxta illud TERTVLLIANI libro de resurrect. carnis: *Caro iniungitur, anima consecratur.* SECUNDO dicunt, hæere, & manere, quod non conuenit symbolo externo, quod non mansit, nisi dum fieret. AVGVSTINVS lib. 2. contra epist. Parmen. cap. 13. *Non minus, inquit, hærent Sacramenta Christiana, quàm nota corporali, cū videamus nec apostatas carere illis, quæ propterea illis respicientibus non restituntur, quia amitti non potuerunt.* Idemque habent alij Patres, qui dicunt esse signaculum indelebile, vt Cyrillus, Nazianzenus, & alij. Quò etiam spectant aliæ Augustini loquutiones locis citatis, vbi dicit characterem infigi, imprimi, portari, & alia, quæ non possunt quadrare in actionem transeuntem. TERTIO, si Symbolum externum diceretur à Patribus character, vel signaculum, omnia

omnia Sacramenta imprimerent characterem: omnia enim sunt externa symbola ob signantia promissionem, ut ipsi dicunt. Cur ergo nullus unquam Patrum per Eucharistiam dixit imprimi characterem?

Ad loca autem Augustini contra allata **RESPONDEO**, characterem posse exterius videri, & cognosci, non in se, sed in sua causa. Cum enim cognoscimus aliquem ritè baptizatum, simul cognoscemus illi infixum characterem, quia hic est effectus, qui semper, & necessariò sequitur illà causam. Et quod hoc satis sit, patet; nam etiam actum externum non videmus, postquam transijt; quare nec de externo symbolo Augustinus rectè dicere potuisset, illud videri, & agnosci, quando veniunt ad Ecclesiam, qui fuerant ab hæreticis baptizati.

Ad illud de characterem Donati dico, Augustinum loqui ex hypothesi, non absolutè: vult enim dicere, si Donatus in nomine suo posset Sacramenta conferre, characterem suum imprimeret. Alioqui non ignorabat Augustinus, Baptismum in nomine Donati collatum non modò non imprimeret characterem in anima, sed neque esse Sacramentum externum.

Ad ultimum dico, inuocationem Trinitatis, & ipsum totum externum symbolum dici posse characterem non impressum, sed imprimentem. Ut enim eadem imago est in sigillo, & in cera, sed imago sigilli est character imprimens, in cera est character impressus: ita Sacramentum externum, ac præcipuè forma Sacramenti est character imprimens, cum ad eius collationem mox sequatur character in anima, & ex vi & impressione Sacramenti sequatur.

CAPVT XXII.

Idem ostenditur ratione.

PRIMA ratio sumitur ex diuina liberalitate & consuetudine. Deus enim in hoc differt ab hominibus, quòd homines cum hominibus iniungunt aliquod officium, non tribuunt eis aliquid internum, quo fiant apti ad illud officium; & cum diligunt aliquem non faciunt bonum, & pulchrum, sed diligunt, quia talis est; & cum volunt se ab alijs diligere, aut sibi credi, aut in se sperari,